

«СЕКТОР Д». ПОДІЇ ЧЕРВНЯ 2014р.

У статті зроблено спробу встановити події червня 2014 р. у рамках проведення антитерористичної операції на Сході України. Географічні рамки дослідження окреслені межами так званого «сектору Д» - зони, де були найгарячіші бої, що фактично вирішили долю конфлікту. Результатом бойових дій червня 2014 р. стало є довготривала фаза АТО.

Ключові слова: «Сектор Д», антитерористична операція, червень 2014 р., збройні сили України

Закусило Алексей «Сектор Д». События июня 2014

В статье сделана попытка установить события июня 2014 в рамках проведения антитеррористической операции на Востоке Украины. Географические рамки исследования очерчены пределами так называемого «сектора Д» - зоны, где были самые горячие бои, фактически решили судьбу конфликта. Результатом боевых действий июня 2014 стало является долговременная фаза АТО.

Ключевые слова: «Сектор Д», антитеррористическая операция, июнь 2014, вооруженные силы Украины

Zakusylo Oleksii (Kyiv) "Sector D". Events January 2014.

The article attempts to establish events in June 2014 as part of the anti-terrorist operation in the East of Ukraine. The geographic scope of the study was outlined by the boundaries of the so-called "sector D" - the zone where the hottest battles were, which actually resolved the fate of the conflict. The result of the fighting in June 2014 was a long-standing phase АТО.

Key words: "Sector D", anti-terrorist operation, June 2014, armed forces of Ukraine

Від початку проведення антитерористичної операції на Сході України минуло майже 4 роки. Тисячі українських військових пройшли через пекло війни, десятки тисяч сімей українців постраждали. Причин такого стану речей можна визначити дуже багато, причому їх оцінка прямо залежить від політичних уподобань пошукача. Ми вирішили встановити хронологію подій проведення АТО у червні 2014 р. – періоді, коли починався найбільший в сучасній історії України воєнний конфлікт, що на сьогодні забрав тисячі життів, є абсурдним з точки зору світової політики, але не має статусу війни, оскільки офіційно країни-противника (агресора) не має.

Основу нашого дослідження склали офіційні дані Інформаційно-аналітичний центр РНБО України та спогади українських військових – учасників тих подій.

У перші місяці проведення АТО у «секторі Д» ВСУ були представлені такими підрозділами: 79 окрема аеромобільна бригада, 36 бригада (морська піхота), 51 та 72 окремі мобільні бригади, 1-й батальйон 25-ї ВДБр.

Керівництво АТО оцінюючи ситуацію прийняло рішення про посилення контролю на україно-російському кордоні та якнайшвидшому закритті КПП на кордоні до врегулювання ситуації, оскільки українські прикордонники на той момент і час не могли забезпечити його непорушність, оскільки проросійські бойовики та військова техніка фактично безперешкодно заїжджали до Донецької та Луганської областей. Реагуючи на ці події Міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров відзначав, що Росія стурбована внутрішньополітичною ситуацією в Україні, але ніякої російської військової техніки чи особового штату на території України нема й бути не може [1].

Варто зауважити, що окрім Сходу України неспокійна ситуація була й в проросійській невизнаній республіці Придністров'я, де у цей період активізувалися російські військові. У квітні 2014 р. в Одеську область для підсилення контролю українського кордону було мобілізовано 2-й батальйон 79 ОАЕМБ, військовослужбовці якого зайняли позиції на блокпостах. Після ротації їх замінили морські піхотинці 36-ї бригади, а 2-й батальйон було передислоковано на Схід.

Станом на початок травня 2014 р., ситуація у Донецькій та Луганській областях продовжувала залишатися неконтрольованою, збройні банд формування встановили контроль над рядом великих населених пунктів, почалися диверсії проти українських військових. Вранці 22 травня 2014 р. поблизу районного центру Волноваха Донецької області диверсійною групою ворога (прибули на 2-х позашляховиках та 2-х інкасаторських авто з маркуванням «Приватбанк Україна») було атаковано український блокпост та розстріляна колона військової техніки 51-ї ОМБ. Раптовість нападу та низька бойова підготовка українських військових, які раніше ніколи не брали участі у бойових діях мала своїм наслідком серйозні втрати особового (18 убитих, 32 поранених) та технічного складу (1 ЗУ, 3 БМП 2, позашляхових УАЗ 452, вантажний автомобіль ЗІЛ 131), а також дезорганізацію та зниження бойового духу особового складу ЗСУ. Через деякий час після Волоноваської трагедії, СБУ повідомила, що диверсійною групою керував російський офіцер ГРУ, полковник Ігор Безлер («Бес»). Після цього, командування приймає рішення замінити підрозділ, після передислокації місце 51 бригади зайняв 1-й батальйон 72-ї ОМБ, проте складна ситуація у Слов'янську вимагала нової передислокації 72-ї, а на їх місці розмістили 2-й батальйон 79-ї ОАЕБ, які у цей час готувалися до атаки на Дмитрівку. Одним із

наслідків Волноваської трагедії стало також укріплення сил збройних банд формувань у ряді населених пунктів, зокрема у Дмитрівці, що була важливим комунікаційним пунктом [2].

На початку червня 2-й батальйон 79-ї бригади під командуванням Артема Котенка вирушив під Амвросіївку, де з'єднався з 1-м батальйоном 25-ї ВДБ під командуванням полковника Євгена Мойсюка. Командний пункт 79-ї бригади розміщувався біля с. Тарани. У цей час, за даними української розвідки, через неконтрольовану ділянку кордону з російської сторони продовжувалося перекидання особового складу та військової техніки, іноді колони нараховували більше трьох десятків машин, включаючи танки, БМП та БМ-21 (град). Поспішаючи вирішити ситуацію, та якнайшвидше відновити контроль над кордоном, Генштаб видає наказ командиру 2-го батальйона 79-ї бригади, майору Семену Колейнику (позивний «Браво») сконструювати переправу через річку Міус поблизу Кожевні в обхід Дмитрівки, яка на той час була під контролем бойовиків у складі, за різними розвідданими від однієї до двох РТГ з бойовою технікою та артилерією. Ситуацію ускладнювало ще й мінування мостів поблизу Дмитрівки, котрі мали детонувати у разі успішного українського штурму [3].

Посилений загін прикордонної служби зайняв контрольний-пропускний пункт Маринівка, що знаходиться південніше Савур-Могили. 5 червня бойовики із загону «Восток» під керівництвом колишнього командира донецької «Альфи» Олександра Ходаковського спробували взяти штурмом КПП, але, зазнавши суттєвих втрат, відійшли назад. Невдалий штурм Маринівки став черговою невдачею для «Востока» [4]. 7-го червня 2014 року бойовики зайняли висоту, яка мала стратегічно важливе значення і контроль над нею фактично вирішував подальшу долю війни. За Савур-Могилою знаходиться місто Сніжне, західніше від нього – висота дозволяла контролювати дорогу Харцизьк-Шахтарськ-Торез-Сніжне-Красний Луч – єдину неконтрольовану ЗСУ дорогою, яка на той час сполучала між собою Донецьк та Луганськ. Контроль над цією дорогою дозволяв терористичним організаціям «ДНР» та «ЛНР» отримувати з Росії підкріплення, а також зброю та боєприпаси. Дуже швидко до висоти було стягнуто сили бойовиків та за координуванням російських кадрових військових облаштовані серйозні укріплені райони [5].

Паралельно з початком руху на Кожевнію, 4-та рота 79-ї ОАЕМБ отримали завдання взяти під контроль Савур-Могили та розмістити там гаубичну батарею, що дозволило б надавати належну артилерійську підтримку українським силам, що рухалися б на зачистку прикордонної зони, адже взявши під контроль висоту, можна було в подальшому розвинути наступ і розділити терористів так званих «ДНР» та «ЛНР», позбавивши їх сполучення та постачання [6].

Відоме українське вебінформ агентство «Обозреватель» у розслідуванні, присвяченому роковинам початку боїв на Савур Могили повідомляє, що постанова про взяття (форсування) висоти було прийнято Штабом АТО лише 12 червня 2014 р. Як зауважують військові експерти таке рішення було вимушеним, так як сусідні стратегічні пункти Дмитрівка, Міусинськ та Сніжне були серйозно укріплені противником людськими (гарнізон 400-600 бойовиків) та технічними ресурсами (БМП, БТР, БМ-21 «Град», Т-72) і взяти їх швидким штурмом за наявності постійної технічної підтримки зі сторони російського кордону було дуже ризиковано [7].

Завдання форсувати Савур-Могили першою отримала 4-та рота 79-ї аеромобільної бригади до якої входили гаубична батарея Д-30, шість БР та зенітні установки. Автомобілі зі спецпризначеннями та розвідниками під'їхали до Савур Могили. Група пішла на розвідку й на верхівці кургану наткнулася на засаду, з якої ворог відкрив вогонь. У цей час командир гаубичної батареї Губанов повідомив, що одна гаубиця приведена до бойової готовності й він готовий вистрелити прямим наведенням по позиції противника. У сторону кургану вирушили БТРи та автомобілі з прикріпленими зенітними установками «ЗУ-23», розпочався бій у ході якого зі Сніжного на допомогу бойовикам попрямувало два танка, один з яких був підбитий нашими солдатами [8]. Після тригодинного бою колона 79-ї бригади пішла направо, вийшовши на Тарани. Результатом невдалого штурму були втрати серед особового складу ВСУ: 2-є загиблих і 28 поранених бійців. Савур-Могила залишилася під контролем незаконних збройних сепаратистських формувань.

За словами командира 1-го батальйону 79 ОАЕМБр Максима Миргородського (позивний «Майк»), відійшовши до с.Тарани, командування розвідувально-тактичної групи ВСУ подало запит до штабу АТО про нове місце дислокації [9]. Паралельно з провалом операції на Савур Могили, 5-тій роті 79-ї бригаді, під командуванням майора Семена Колейника було поставлено бойове завдання взяти висоту поблизу Дібрівки та спорудити переправу під Кожевнію. Для виконання цього завдання, за наказом командира бригади, полковника Олексія Шандара було сформовано бойову групу на чолі майора Колейника. Група вирушила на висоту під Дібрівкою, дорога пролягала через Маринівку, яка за попередньою інформацією була вільною від бойовиків [10]. Поблизу кордону група Колейника з'єдналася з полковником прикордонної служби Ігорем Момотом, який провів їх до Кожевні. Природні особливості ландшафту значно ускладнювали головну задачу – спорудження переправи, про що було повідомлено командування, але рішення стосовно переправи змінено не було. Колейник з Момотом вирішують проблему, підігнавши танк, який, відкинувши відвал, починає зрізати крутий схил берегу, це зайняло кілька годин. Під час спорудження переправи десантників почали обстрілювати з табору «Блакитні Скелі» під Дмитрівкою. У відповідь українська сторона завдала вогню з гаубиць. До другої половини дня переправа була встановлена. Прикордонники дали провідника, який мав провести групу «нульовою зоною» до Дібрівки.

Успішно подолавши переправу, тактична група рушила далі. Розвідку забезпечували спецпризначенці під командуванням Юрія Коваленка (група 3 СпН). Поблизу с. Дібрівка розвід група наткнулася на ворожу засаду, які чекали на колону 79 бригади. У бою було поранено 8 та загинув один український десантник. Українськими військовими було виклакано на допомогу два гелікоптера Мі 24, які завдали потужного удару з повітря по позиціях ворога та забрали з поля бою ранених та убитих. Саме тоді у «секторі Д» бойовики вперше застосували переносний зенітно-ракетний комплекс (ПЗРК). Українські десантники увечері 12 червня дійшли до Дібрівки та зайняли висоту 185 (відома як висота «Граніт»), після чого у «сектор Д» у бік україно-російського кордону було розпочато введення механізованих підрозділів. Будуючи стратегію ведення операції з закриття кордону Генеральний Штаб розглядав висоту під Дібрівкою як стратегічно важливу, адже контроль над нею, спорудження переправи та вогневий контроль місцевості (у разі бою з ворогом, підрозділи, що дислокувалися на висотах, мали планові цілі для артилерійського вогню. Також були організовані високомобільні групи швидкого реагування, завданням яких було прикривати колони у разі виникнення вогневого контакту з противником), дозволяли передислоковувати особовий склад та техніку вздовж кордону. Сусідню від «Граніту» висоту зайняла 4-та рота 2-го батальйону 79 ОАЕРМБр, ця висота отримала назву «Браво» (на честь позивного Семена Колейника). Висота під Дяково стала командним пунктом 79-ї бригади. Фактично сили 79-ї бригади (окрім першого батальйону і 2-х рот другого батальйону), що дислокувалися на трьох висотах – «Граніт», «Браво» й «Дяківські» тримали оборону на цій ділянці. Варто відзначити, що висоту «Браво» до прибуття групи Миргородського утримував 1-й батальйон 25-ї ВДБр під командуванням Євгена Мойсюка, який пізніше закріпився під Зеленопіллям [11]. У період 13-15 червня бійці ЗСУ під мінометним та автоматичним обстрілами, у тому числі й з «нуля», вели роботи з укріплення зайнятих висот. У цей же час під Амвросіївку передислоковують 1 батальйон 72-ї бригади.

17-18 червня 2014 р після налагодження опорних пунктів та укріплення зайнятих позицій силами ЗСУ бригада Миргородського була передислокована у напрямку Слов'янська для участі в операції зі звільнення смт. Ямпіль. 19 червня 2014 р. сили ЗСУ та НГУ звільнили Ямпіль. Загалом у операції зі сторони ЗСУ було задіяно: 3 мр та тр 24 мбр; більше шістнадцяти БМД-1 та БМД-2, три ІВ119 «Реостат», командно-штабна машина (КШМ) та батарея протитанкових керованих ракет (БТРК);- розвідрота 95 аембр ; група 73 центру СпН на БТР-80; 4 БТР-4 НГУ та СпН ВВ/НГУ "Барс" і «Омега» (броньований білий бус та БТР-80 з №700);- 1 батарея 1 дивізіону 55 арбр (6 гаубиць МСТА-Б);- 1 батарея 1 дивізіону 25 пдбр (5 САУ 2С9);- 4 САУ "Акація" 24 мбр;- 6 "Градів" 24 мбр;- 9 Д-30 з третього батальйону 80 аембр;- мінбатр 24 мбр; 2 Су-25 [12].

Бій за Ямпіль фактично був одним з перших повномасштабних та кровопролитних боїв від початку проведення АТО. Ціною перемоги українських сил стали 22 загиблих та багато поранених військових, втрати бойовиків склали за різними даними 4-10 чоловік убитими, кількість поранених невідома [13]. Загалом у період 19-21 червня нашим військовим вдалося перекрити усі шляхи якими терористичному угрупованню Гірка постачалися боєприпаси, це мало своїм наслідком відносно швидке звільнення Слов'янська, Краматорська, Костянтинівки, Артемівська, Дружківки 5-6 липня 2014 р. За даними українського розвідника Ігоря Лук'янова, на момент відходу терористичної групи з Слов'янська її чисельність становила 1824 особи [14].

По закінченню звільнення Слов'янська 1-й батальйон 79-ї бригади рушив до україно-російського кордону і зайняв позиції в організованій там українськими силами системі оборони, натомість 4-та, 5-та і 6-та роти 72-ї бригади під командуванням майора Драпатого зайняли позиції на висотах поблизу с. Изварине. Основна група десантників дислокувалася поблизу Зеленопілля, до КПП Извариного було перекинута тільки група спец призначенців під командуванням Юрія Коваленко «Путнік», які змінюючи позицію з висоти «Браво», забрали з собою батарею Д-30 79-ї бригади, якою керував Губанов. А на висоті для артилерійської підтримки розташувалася батарея 2С3 72-ї бригади під командуванням Дмитра Ющенка «Рейтар». Батарея 55-ї бригади під командуванням Вадима Гризуна була передислокована у район між Панченково та Червонопартизанськом, поблизу якого також розмістилися 4 і 6-та роти. 7-ма рота 72-ї бригади розташувалася між Изварино та Краснодоном [15].

Таким чином, станом на кінець червня, українські військові зайняли свої нові позиції у «секторі Д» й перекрили фактично усі шляхи постачання допомоги незаконним збройним формуванням окрім невеликої частини дороги, що йшла від Донецька Ростовської області РФ. 23 червня було оголошено перемир'я, яке фактично виявилось одностороннім, так як зі сторони терористів не дотримувалося. Позиції ВСУ, що дислокувалися вздовж кордону піддавалися обстрілам ворожої артилерії, активно діяли і диверсійні групи противника атакуючи українські блок пости. Терористи постійно отримували бойове підкріплення та інформацію про українські позиції. Саме події кінця червня 2014 р. визначили подальший розвиток та хід бойових дій, отримавши підкріплення терористи ЛДНР під командуванням кадрових офіцерів з РФ зуміють переломити хід кампанії й відрізати більше тисячі українських військових, що перебували у «секторі Д» в Изваринський котел.

ЛІТЕРАТУРА

1. Марко Сергій Изваринский котел подій [Електронний ресурс] Режим доступу:<https://petrimazepa.com/izvarino.html>.
2. Марко Сергій Изваринский котел подій [Електронний ресурс] Режим доступу:<https://petrimazepa.com/izvarino.html>.

3. Битва за Савур-Могилу. Хроніка подій [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Society/153886>.
4. Битва за Савур-Могилу. Хроніка подій [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Society/153886>.
5. Битва за Савур-Могилу. Хроніка подій [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://tyzhden.ua/Society/153886>.
6. Жирохов Михайло Битва за Донбасс. Проклятая высота: штурм Саур-Могилы [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com/crime/29601-bitva-za-donbass--proklyataya-vvisota-shturm-saur-mogilyi.htm>.
7. Жирохов Михайло Битва за Донбасс. Проклятая высота: штурм Саур-Могилы [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com/crime/29601-bitva-za-donbass--proklyataya-vvisota-shturm-saur-mogilyi.htm>.
8. Марко Сергій Изваринский котел подій [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.
9. Пайкин Алексей Зарисовки гибридной волны [Електронний ресурс] Режим доступу: http://artofwar.ru/s/saenko_p_p/izvarino.shtml.
10. Марко Сергій Изваринский котел подій [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.
11. Марко Сергій Изваринский котел подій [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.
12. Злочин і кара. Ямпільський казус [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://feldherrnhalle.livejournal.com/15179.html>.
13. Злочин і кара. Ямпільський казус [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://feldherrnhalle.livejournal.com/15179.html>.
14. Игорь Лукьянов, Исповедь разведчика [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://tsn.ua/special-projects/macleod/>.
15. Марко Сергій Изваринский котел подій [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.

REFERENCES

1. Marco Sergey Izvarinsky pot of events [Electronic resource] Access mode: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.
2. Marco Sergey Izvarinsky pot of events [Electronic resource] Access mode: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.
3. Battle for Savur Mohyla. Chronicle of Events [Electronic resource] Access mode: <http://tyzhden.ua/Society/153886>.
4. Battle for Savur Mohyla. Chronicle of Events [Electronic resource] Access mode: <http://tyzhden.ua/Society/153886>.
5. Battle for Savur Mohyla. Chronicle of Events [Electronic resource] Access mode: <http://tyzhden.ua/Society/153886>.
6. Zhyrokhov Mikhail Battle for the Donbass. Cursed Height: Saur-Tomburst assault [Electronic resource] Access mode: <https://www.obozrevatel.com/crime/29601-bitva-za-donbass--proklyataya-vvisota-shturm-saur-mogilyi.htm>.
7. Zhirokhov Mikhail Battle for the Donbass. Cursed Height: Saur-Tomburst assault [Electronic resource] Access mode: <https://www.obozrevatel.com/crime/29601-bitva-za-donbass--proklyataya-vvisota-shturm-saur-mogilyi.htm>.
8. Marco Sergey Izvarinsky pot of events [Electronic resource] Access mode: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.
9. Paikin Aleksey Sketches of the hybrid wave [Electronic resource] Access mode: http://artofwar.ru/s/saenko_p_p/izvarino.shtml.
10. Marco Sergey Izvarinsky pot of events [Electronic resource] Access mode: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.
11. Marco Sergey Izvarinsky pot of events [Electronic resource] Access mode: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.
12. Crime and punishment. Yampolsky case [Electronic resource] Access mode: <https://feldherrnhalle.livejournal.com/15179.html>.
13. Crime and punishment. Yampolsky case [Electronic resource] Access mode: <https://feldherrnhalle.livejournal.com/15179.html>.
14. Igor Lukyanov, Confession of the Scout [Electronic resource] Access mode: <http://tsn.ua/special-projects/macleod/>.
15. Marco Sergey Izvarinsky pot of events [Electronic resource] Access mode: <https://petrimazepa.com/izvarino.html>.

УДК 829.01

Анастасія Поліщук
(Київ)

ІСТОРИЧНІ ПОГЛЯДИ ТА СВИТОГЛЯД М. РИЛЬСЬКОГО

У статті А. Поліщук здійснено спробу через реконструкцію фактів біографії українського поета та етнографа М.Рильського визначити формування його світогляду та історичних поглядів. Авторкою проаналізовано особливості середовища у якому зростав М. Рильський, акцентовано увагу на ролі кращих представників української національно свідомої інтелігенції кінця ХІХ – початку ХХ у становленні М. Рильського.

Ключові слова: М. Рильський, інтелігенція, українська національна свідомість, самоідентифікація Анастасія Поліщук. *Исторические взгляды и мировоззрение М. Рильского.*

В статье А. Полищук предпринята попытка из-за реконструкции фактов биографии украинского поэта и этнографа М. Рильского определить формирование его мировоззрения и исторических взглядов. Автором проанализированы особенности среды в котором рос М. Рильский, акцентировано внимание на роли лучших представителей украинской национально сознательной интеллигенции конца ХІХ - начала ХХ в становлении М. Рильского.

Ключевые слова: М. Рильский, интеллигенция, украинская национальная сознание, самоидентификация

Anastasia Polishchuk. Historical views and the worldview of M. Rylsky.

In the article, A. Polishchuk attempted to reconstruct the facts of the biography of the Ukrainian poet and ethnographer M. Rylsky to determine the formation of his outlook and historical views. The author analyzed the peculiarities of the environment in which M. Rylsky grew and emphasized the role of the best representatives of the Ukrainian nationally conscious intelligentsia at the end of the 19th and early 20th centuries in the formation of M. Rylsky.

Key words: M. Rylsky, intellectuals, ukrainian national consciousness, self-identification